

Øvingsdirektiv

Dette dokumentet er ment for lokal øvingsleder (LØL).
Skal ikke offentliggjøres for deltakerne av øvelsen før gjennomføring.

**Øvelse «TISK» - Testing, isolering,
smittesporing og karantene**

DEL 2 DISKUSJONSØVELSE

Torsdag 3. desember 2020

1. INNLEDNING

Øvelsen gjennomføres som en diskusjonsbasert øvelse.

Selve øvelsen gjennomføres fra kl. 0900-1200 (del 2 1030-1200) onsdag 3. desember. Det må påregnes arbeid i etterkant av selve øvelsen for å følge opp tiltak som må forberedes.

Øvelsen vil i hovedsak foregå i følgende lokaler...../Teams.

Gjennomføringsdirektivet gjøres tilgjengelig for alle deltakere i forkant av øvelsen.

2. ORIENTERING OM ØVELSEN

2.1. Hensikten med øvelsen

Å belyse kommunens evne til å gjennomføre TISK-strategien samt implementere kontrolltiltak for å stanse/begrense utbrudd av Covid-19.

2.2. Øvingsmål

Styrke kommunens evne til å etterleve TISK-strategien og forbedre kommunens evne til å stanse/begrense utbrudd av Covid-19 i kommunen.

2.3. Målgruppe

Målgruppen for øvelsen er kommunens kriseledelse og ev. rammede tjenesteområder.

2.4. Delmål kriseledelsen

- Å diskutere beslutninger ved smittevernstrategi ved utbrudd
- Å vurdere samhandling innen og mellom tjenesteområder
- Å øve formelle varslingsrutiner
- Å identifisere eventuelle svakheter og forbedringspunkter
- Å formulere budskap og øve kommunikasjon ut til befolkningen, egne ansatte og media
- Vurdere ulike smittevernstrategier og tiltak
- Drøfte kontinuitetsplaner – har man plan for 50 % fravær i kriseorganisasjon og tjenester?
- Å drøfte om det finnes gode rutiner for samhandling eksternt (nabokommuner, regionalt, frivillige, FHI, Fylkesmann, andre berørte aktører)
- Få fram kunnskap om ev. samarbeidsavtaler (f.eks. personell, økonomi, jus, kommunikasjon)
- identifisere eventuelle andre svakheter og forbedringspunkter

2.5. Øvelseskonseptet

Øvelse «TISK» er en diskusjonsøvelse hvor kommunens kriseledelse og ev. berørte tjenesteområder skal diskutere sentrale problemstillinger knyttet til strategien (Testing, Isolering, Smittesporing, Karantene).

Gjennom diskusjonsøvelsen skal man øke kunnskapen om planverk, ansvars- og rolleforståelse og få fram risiko- og sårbarhet i kommunen sett i forhold til TISK-

strategien. Alle beslutninger skal utarbeides basert på kommunens faktiske ressurser og planverk. Ingen fysiske tiltak skal iverksettes.

2.6. Scenario 1

Beskjed om positive prøvesvar

Kommunelegen har samme morgen mottatt varsel om 3 positive prøvesvar på Covid-19.

- Pasientene er en konsulent i servicetorget i kommunen Grete, frisør Liliana og elev Anders som går på videregående skole i nabokommune X. Det er foreløpig ingen kjent forbindelse mellom tilfellene.
- Pasientene har fått beskjed om isolasjon, og til sammen 10 husstandsmedlemmer er i karantene.
- Nærkontakt 1, søster av Anders, jobber helgevakter på sykehjemmet. Nærkontakt 2 er kollega av Grete.

2.7. Struktur for gjennomføring

Lokal øvingsleder vil starte med en presentasjon av **scenario 1 Beskjed om positive prøvesvar**.

Bakgrunnshistorien fra scenario 1 er utgangspunkt for alle 5 delscenarier med spørsmål som vi har satt opp. Scenariene A, B, C, D, E er utvikling av scenario 1. Tanken er at man kan plukke delscenario og spørsmål etter det som kommunen har behov for å øve på. Det kan være lurt å konsentrere diskusjonen om et utvalg av de aktuelle spørsmålene. Scenario A, B og C er i hovedsak internt i kommunen. Scenario D og E har som utgangspunkt at flere kommuner øver sammen.

I gjennomføringen er det viktig at diskusjonen ikke tar for mange sidespor. Lokal øvingsleder (LØL) skal bidra til dette slik at man ser til at deltakerne svarer på problemstillingene som blir lagt fram og man får fram viktige lærings- og forbedringspunkt.

Det skal diskuteres ut fra kommunens reelle planer, tilgjengelige ressurser, og personell på gjeldende tidspunkt for gjennomføring av diskusjonsøvelsen.

2.8. Problemstillinger

Her er en rekke problemstillinger som er tenkt å belyse ulike deler av kommunens arbeid innen TISK-strategien.

Alle delscenariene (A-E) har Scenario 1 som utgangspunkt. Det er forhistorie/bakteppe for alle scenariene. Basert på kommunens behov kan dere velge hvilke av de ulike spørsmålene/ problemstillingene dere ønsker å jobbe med.

Dersom man velger å sette sammen flere av alternativene A, B, C, D, E bør en dele ut spørsmålene i puljer til deltakerne. Slik at om en vil ha A og D så gjør seg ferdig med del A før en går til del D.

Scenario 1: Beskjed om positive prøvesvar

Kommunelegen har samme morgen mottatt varsel om 3 positive prøvesvar på Covid-19.

- Pasientene er en konsulent i servicetorget i kommunen Grete, frisør Liliana og elev Anders som går på videregående skole i nabokommune X. Det er foreløpig ingen kjent forbindelse mellom tilfellene.*
- Pasientene har fått beskjed om isolasjon, og til sammen 10 husstandsmedlemmer er i karantene.*
- Nærkontakt 1, søster av Anders, jobber helgevakter på sykehjemmet. Nærkontakt 2 er kollega av Grete.*

A) Med utgangspunkt i scenario 1 drøft følgende:

Aktuelle spørsmål

Hvordan vil dere organisere smittesporingsarbeidet?
Hvilken informasjon er det viktig å innhente fra de smittede med tanke på smittesporing?
Hvilke av kommunens planverk kommer til anvendelse?
Hvem bør varsles, internt og eksternt?
Behov for å sette kriseledelse?
Hvilke smitteverntiltak kan være aktuelle?
Hvordan vurdere, planlegge og iverksette aktuelle tiltak?
Behov for å beskytte sårbare grupper?
Hva vil være det viktigste budskapet til egne ansatte og befolkningen? Hvilke kommunikasjonskanaler?
Hvordan håndtere mediehenvelser?

Scenario 1: Beskjed om positive prøvesvar

Kommunelegen har samme morgen mottatt varsel om 3 positive prøvesvar på Covid-19.

- Pasientene er en konsulent i servicetorget i kommunen Grete, frisør Liliana og elev Anders som går på videregående skole i nabokommune X. Det er foreløpig ingen kjent forbindelse mellom tilfellene.
- Pasientene har fått beskjed om isolasjon, og til sammen 10 husstandsmedlemmer er i karantene.
- Nærkontakt 1, søster av Anders, jobber helgevakter på sykehjemmet. Nærkontakt 2 er kollega av Grete.

B) På morgenen, to dager etter påvist smitte blant de tre i scenario 1

Scenario 1 leses først, dersom det ikke tidligere er gjennomgått.

Utvikling:

- Nabokommunen er varslet om smitte i en klasse på videregående skole
- FHI er varslet om mulig smitte på kollektivtransport
- Det innhentes liste over kunder i frisørsalongen

- Det er nærkontakter på 3. og 5. trinn i barneskolen i kommunen
- Det er en nærkontakt blant brukere av hjemmetjenesten
- Det er nærkontakter i administrasjonen i kommunen
- Nærkontakt 1 har testet negativt
- Man har ennå ikke fått svar på tester av andre nærkontakter
- En sykepleier i smittesporingsteamet er i karantene
- Det er et stort trykk på testing og henvendelser

Aktuelle spørsmål til diskusjon:

Basert på informasjonen som nå foreligger, hvordan vil dere organisere smittesporingsarbeidet?
Behov for å mobilisere ekstra ressurser?
Hvordan effektivisere testkapasiteten i kommunen?
Hvilke av kommunens planverk kommer til anvendelse?
Når settes kriseledelse?
Hvem bør varsles, internt og eksternt?
Hvilken bistand kan dere få fra nabokommuner? Finnes det avtaler om bistand?
Hvilke smitteverntiltak kan være aktuelle?
Hvordan vurdere, planlegge og iverksette aktuelle tiltak?
Behov for å beskytte sårbare grupper?
Hvordan sikre kontinuitet i kriseorganisasjon og kommunale tjenester?
Har helsevesenet tilstrekkelig kapasitet til å håndtere et ev. økt antall pasienter?
Hva vil være det viktigste budskapet til egne ansatte og befolkningen? Hvilke kommunikasjonskanaler?
Hvordan håndtere medie henvendelser?
Behov for bistand fra FHI? Andre?

Scenario 1: Beskjed om positive prøvesvar

Kommunelegen har samme morgen mottatt varsel om 3 positive prøvesvar på Covid-19.

- Pasientene er en konsulent i servicetorget i kommunen Grete, frisør Liliana og elev Anders som går på videregående skole i nabokommune X. Det er foreløpig ingen kjent forbindelse mellom tilfellene.
- Pasientene har fått beskjed om isolasjon, og til sammen 10 husstandsmedlemmer er i karantene.
- Nærkontakt 1, søster av Anders, jobber helgevakter på sykehjemmet. Nærkontakt 2 er kollega av Grete.

C) Smitte i skole og egen organisasjon

Scenario 1 leses først, dersom det ikke tidligere er gjennomgått.

Utvikling:

- Kriseledelse er satt
- Det er positiv test hos 2 elever som er nærkontakter, på 5. trinn
- 5. trinn, 3 lærere og enkelte elever fra andre klassetrinn på barneskolen er i karantene
- 3 familier holder barna hjemme av frykt for smitte
- Det er flere henvendelser fra foreldre hvor noen i husstanden er i risikogruppe
- 4 ansatte er smittet og i isolasjon i administrasjonen – skolesjefen har høy feber og er sykmeldt, kommunikasjonsansvarlig Grete og hennes stedfortreder er i isolasjon.
- 15 andre ansatte i administrasjon og enkelte i teknisk drift er i karantene

Aktuelle spørsmål til diskusjon:

Basert på informasjonen som nå foreligger, hvordan vil dere organisere arbeidet?
Er det behov for å mobilisere ekstra ressurser?
Hvilke av kommunens planverk kommer til anvendelse?
Hvilken bistand kan dere få fra nabokommuner? Finnes det avtaler om bistand?
Hvilke ytterligere smitteverntiltak kan være aktuelle?
Hvordan vurdere, planlegge og iverksette aktuelle tiltak?
Behov for å beskytte sårbare grupper?
Hvilken rett har elever til hjemmeundervisning ved karantene?
Hvordan håndtere at foreldre vegrer seg /holder barna hjemme fra skoleplikten?
Hvordan sikre kontinuitet i kriseorganisasjon og kommunale tjenester?
Hva vil være det viktigste budskapet til egne ansatte og befolkningen? Hvilke kommunikasjonskanaler?
Hvordan håndtere medie henvendelser?
Behov for bistand fra FHI? Andre?

Scenario 1: Beskjed om positive prøvesvar

Kommunelegen har samme morgen mottatt varsel om 3 positive prøvesvar på Covid-19.

- Pasientene er en konsulent i servicetorget i kommunen Grete, frisør Liliana og elev Anders som går på videregående skole i nabokommune X. Det er foreløpig ingen kjent forbindelse mellom tilfellene.
- Pasientene har fått beskjed om isolasjon, og til sammen 10 husstandsmedlemmer er i karantene.
- Nærkontakt 1, søster av Anders, jobber helgevakter på sykehjemmet. Nærkontakt 2 er kollega av Grete.

D) Smitte i flere kommuner

Scenario 1 leses først, dersom det ikke tidligere er gjennomgått.

Utvikling:

- Kriseledelse er satt (kommune 0).
- Det er 12 positive prøver hos ungdom og unge voksne i kommune 0. Man mistenker skjult smitte blant ungdom.
- Barne- og ungdomsskolene og barnehagene er på rødt trafikklys, flere trinn er i karantene pga. positive tester hos barn som er nærkontakter
- Smitten har spredt seg til ulike bedrifter i kommunen: AS Elinstallasjon, Bygg AS, Kaffetår AS og en matbutikk. Frisørsalongen AS er stengt, det er 3 smittede kunder.
- Polske ansatte i byggebransjen har uteblitt fra testing og/eller er vanskelig å smittesporer
- Hjemmetjenesten har 1 bruker og 1 ansatt i isolasjon, 10 ansatte i karantene.
- Nærkontakt 1 er negativ
- 10% av innbyggerne er nå i karantene

Situasjon i nabokommunene X og Y

- I nabokommune X er det 4 smittede på videregående skole. All undervisning der er nå fjernundervisning. Lite smitte ellers.
- I nabokommune Y er det to covid-19 syke som er innlagt på sykehus. Man mistenker smitte fra ungdomsmiljø. 15 er smittet totalt, 5 % av innbyggerne er i karantene.
- Det vurderes strengere smitteverntiltak enn de nasjonale på en rekke områder.

Ryktespredning

- På sosiale media i regionen er det økende negative innlegg rettet mot polakker og mot uansvarlig ungdom. Frisørsalongen AS kritiseres for å ta inn polske vikarer.
- Det ulmer også rundt nødvendige karantenetiltak, fjernundervisning og for dårlig fritidstilbud.

Aktuelle spørsmål til diskusjon:

Basert på informasjonen som nå foreligger, hvordan vil dere organisere arbeidet?
Er det behov for å mobilisere ekstra ressurser? Hvilke?
Hvilke av kommunenes planverk kommer til anvendelse?
Hvem vil dere varsle?
Hvilken bistand kan dere få fra/gi nabokommuner? Finnes det avtaler om bistand?
Hva er aktuelle områder for samarbeid?
Hvilke smitteverntiltak kan være aktuelle?

Fylkesmannen i Innlandet

Hvordan vurdere, planlegge og iverksette aktuelle tiltak?
Hvordan kan dere komme i dialog med de aktuelle miljøene?
Hvordan skal dere kommunisere situasjonen i kommunen og regionalt?
Hva er det viktigste budskapet til befolkningen? Hvilke kommunikasjonskanaler?
Hvordan håndtere mediehenvendelser?
Behov for bistand fra FHI? Andre?

Scenario 1: Beskjed om positive prøvesvar

Kommunelegen har samme morgen mottatt varsel om 3 positive prøvesvar på Covid-19.

- Pasientene er en konsulent i servicetorget i kommunen Grete, frisør Liliana og elev Anders som går på videregående skole i nabokommune X. Det er foreløpig ingen kjent forbindelse mellom tilfellene.
- Pasientene har fått beskjed om isolasjon, og til sammen 10 husstandsmedlemmer er i karantene.
- Nærkontakt 1, søster av Anders, jobber helgevakter på sykehjemmet. Nærkontakt 2 er kollega av Grete.

E) Helsetjenestene - Smitte i flere kommuner

Scenario 1 leses først, dersom det ikke tidligere er gjennomgått.

Utvikling:

- Kriseledelse er satt (kommune 0)
- Det er to smittede brukere i hjemmetjenesten, den ene vurderes innlagt i interkommunal seng
- De interkommunale Covid-19-sengene i nabokommune X har stått ubenyttet (lenge)
- 2 ansatte i hjemmetjenesten er også smittet, 20 ansatte er i karantene
- Mange brukere har fått sterkt reduserte tjenester siste dager

Det er for få hender til å kunne holde forsvarlig drift i hjemmetjenesten i kommune 0 kommende uke. Leder for hjemmetjenesten er i karantene. Kommuneoverlegen er i isolasjon med sår hals og feber. Nærkontakt 1 er testet negativ.

- I nabokommune X er det 4 smittede på videregående skole. Lite smitte ellers.
- Nabokommune Y har to Covid-19 syke innlagt på sykehus, og har fått melding fra sykehuset om snarlig utskrivelse til pleie i kommunen. Y ber om raskt å få klargjort senger på interkommunal Covid-19-avdeling i kommune X. Y har et utbrudd med 15 smittede med utspring i ungdomsmiljø, og ca. 10 ansatte nærkontakter i karantene i sykehjem og hjemmetjeneste.
- En journalist har snakket med flere pårørende og skrevet i lokalavisa at «nå bryter kommunene sammen», og det er blitt stor pågang fra riksmidia til alle kommunene.

Aktuelle spørsmål til diskusjon:

Basert på informasjonen som nå foreligger, hvordan vil dere organisere arbeidet?
Er det behov for å mobilisere ekstra ressurser? Hvilke?
Hvilke av kommunenes planverk kommer til anvendelse?
Hvordan sikre kontinuitet i kriseorganisasjon og kommunale tjenester?
Hvilken bistand kan dere få fra/gi nabokommuner? Regionalt? Helseforetak?
Finnes det avtaler om bistand?
Hva er aktuelle områder for samarbeid?
Hvilke smitteverntiltak kan være aktuelle?
Hvordan vurdere, planlegge og iverksette aktuelle tiltak?
Hva vil være det viktigste budskapet til egne ansatte og befolkningen? Hvilke kommunikasjonskanaler?

Hvordan håndtere mediehevendelsene?

Behov for bistand fra FHI? Andre?

3. EVALUERING

Det pekes ut en eller flere referenter som skal trekke ut essensen av diskusjonen i øvelsen. Det anbefales at man fyller ut referatmalen som følger her og den vil da være evalueringsrapporten for øvelsen.

Oppsummering/referat fra diskusjonsøvelse

(Navn på kommune)

Navn på øvelsen	FMIN TISK-ØVELSE
Type øvelse	Diskusjonsøvelse
Tid og sted:	3.desember
Referent:	

Deltakere i øvelsen:

Navn	Funksjon og virksomhet	Rolle

1. Innledning

Fylkesmannen har fått i oppdrag fra Helsedirektoratet (HDIR) til å legge til rette for at kommuner øver på TISK-strategien (Testing, Isolering, Smittesporing og Karantene). Det er utarbeidet opplegg for gjennomføring av en diskusjonsøvelse for kriseledelsen Øvelsen gjennomføres som en diskusjonsbasert øvelse kombinert.

2. Hensikt

Hensikten er å belyse kommunens evne til å gjennomføre TISK-strategien og sørge for at kommunen er best mulig rustet til å håndtere et smitteutbrudd i egen kommune og region.

3. Scenario og problemstillinger

Kort presentasjon av scenarioet og de problemstillingene som øvingsdeltakerne ble stilt overfor.

Bakgrunn – Scenario 1: Kommunelegen har samme morgen mottatt varsel om 3 positive prøvesvar på Covid-19. Disse er satt i isolasjon. 10 husstandsmedlemmer er satt i karantene. Berørte er frisørsalong, kommunens ansatte og elever på videregående skole i nabokommunen.

4. Oppsummering, konklusjoner og tiltak:

Kort oppsummering av diskusjonen:

(Hvordan gjennomførte kommunen diskusjonen? Hva fungerte bra, hva fungerte mindre bra? Hvilke problemstillinger ble diskutert? Ble det identifisert uklarheter rundt roller og ansvar, behov for å se nærmere på økt/annen kompetanse eller ressurser i virksomheten, uklarheter eller mangler i beredskapsplaner og rutiner eller annet som det er viktig at følges opp i etterkant? Hvilke forhold ser ut til å fungere godt? Ble det gjort vurderinger og trukket konklusjoner på bakgrunn av diskusjonen?)

Oppfølgingspunkter, ansvarlige for oppfølging og frister:

Umiddelbare tiltak	Hvem følger opp tiltaket?	Når?
<i>Eksempel 1: Avklare ansvar mellom Ordfører og kommunedirektør</i>	<i>Kommunedirektøren tar initiativ til møte</i>	<i>Innen 2 uker</i>
<i>Eksempel 2: Gjennomgå varslingslister</i>	<i>Beredskapskoordinator</i>	<i>Ferdig innen 2 uker</i>

4. Aktuell litteratur

Håndbok for oppdaging, vurdering og håndtering av Covid-19 utbrudd i kommunen

<https://www.fhi.no/nettpub/overvaking-vurdering-og-handtering-av-covid-19-epidemien-i-kommunen/>

Koronaveilederen

<https://www.fhi.no/nettpub/coronavirus/om-koronaveilederen/oppdateringer-i-koronaveilederen/>

Covid-19 forskriften

<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2020-03-27-470>

Aktuelle veiledere

<https://www.regjeringen.no/no/tema/Koronasituasjonen/veiledere-om-koronasituasjonen/id2697760/>

Trafikklysmodellen

<https://www.udir.no/kvalitet-og-kompetanse/sikkerhet-og-beredskap/informasjon-om-koronaviruset/trafikklysmodell-for-smitteverntiltak-for-barnehager-og-skoler/>